

Folketingets Europaudvalg

Christiansborg, den 24. marts 2004
Folketingets repræsentant ved EU

Til
udvalgets medlemmer og stedfortrædere

Biometriske data i europæiske pas

Europa-Parlamentets udvalg for borgernes friheder og rettigheder er indledningsvist gået i gang med at behandle Kommissionens forslag til en forordning om biometriske data i pas¹. Udvalget diskuterede på et møde d. 17. marts forslaget med en repræsentant fra Kommissionen, hvor specielt spørgsmålene om beskyttelse af borgernes persondata og forslagets proportionalitet mellem mål og midler var i fokus. Forslaget fra Kommissionen skal sikre fælles minimumsstandarder for sikkerhedselementer i europæiske borgeres pas. Kommissionen foreslår, at elektroniske ansigtsbilleder anvendes som obligatorisk identifikationsmiddel og at fingeraftryk kan anvendes, hvis medlemstaterne ønsker det. Forslaget indeholder på nuværende tidspunkt ikke bestemmelser om et fælles EU-pasregister.

Inden Rådet kan vedtage forslaget, skal udvalget for borgernes friheder og rettigheder afgive en betænkning, som så skal vedtages af Europa-Parlamentet.

Databeskyttelse versus sikkerhed

Et af de centrale spørgsmål forslaget rejser er, hvordan oplysninger om borgerne bedst sikres i overensstemmelse med reglerne for databeskyttelse². Kommissionen gør opmærksom på, at det er nødvendigt at finde en passende balance mellem styrkelsen af sikkerheden og hensynet til de pågældende personers individuelle rettigheder, herunder specielt retten til databeskyttelse og

¹KOM(2004)116. Rådets forordning om standarder for sikkerhedselementer og biometriske identifikatorer i EU-borgernes pas. Europa-udvalget blev orienteret om forslaget d. 18. marts.

²Direktiv 95/46EF om beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med behandling af personoplysninger og om fri udveksling af sådanne oplysninger

privatlivets fred. Ole B. Sørensen (Venstre), der er Europa-Parlamentets ordfører om forslaget, kritiserer i den forbindelse, tendensen til at borgernes frihedsrettigheder indskrænkes i et forsøg på at bekæmpe terror og at alle borgere skæres over en kam for at overvåge og kontrollere nogle få. Han mener desuden, at Kommissionens forslag er uklart på en række områder vedrørende databeskyttelse.

Proportionalitetsprincippet

Ole B. Sørensen stiller sig også tvivlende overfor, om den kontrol og overvågning af borgerne, som direktivet vil medføre, er proportionel med forslagens betydning for øget sikkerhed i Europa. Ligeledes stiller han spørgsmål ved, om omkostningerne ved at indføre biometriske data i alle pas er proportionel med den opnåede sikkerhed. Han efterlyser desuden en samlet strategi for anvendelsen af biometri som identifikationsmiddel i EU.

På baggrund af forslagens uklare betydning for beskyttelse af borgernes persondata og forslagens proportionalitet var der i første omgang stemning for at forkaste forslaget i udvalget for borgernes friheder og rettigheder. Men i stedet har udvalget foreløbig valgt at afvente en udtalelse fra den arbejdsgruppe, der er nedsat til at vurdere spørgsmål om databeskyttelse³. Arbejdsgruppens udtalelse forventes at ligge klar i juni.

Pasregister på sigt?

Selvom forslaget på nuværende tidspunkt ikke indeholder nogen bestemmelser om oprettelsen af et EU-pasregister, så ligger Kommissionen, i begrundelsen for forslaget, op til at der på sigt kan oprettes et centraliseret europæisk register over udstedte pas. Registeret skal dog kun indeholde fingeraftrykket og pasnummeret. Ingen andre personoplysninger må der oplyses om, idet formålet udelukkende er, at kontrollere om passet oprindeligt er udstedt til den person, der opholder sig ved grænsen.

Kommissionen fastslår, at oprettelsen af et sådant register dog først skal igennem yderligere evaluering og vurderes i forhold til de pasregistre, som visse medlemsstater er i færd med at udvikle. Kommissionen vil i den sammenhæng også se på, hvordan det vil påvirke de europæiske borgeres frihedsrettigheder og ret til databeskyttelse.

³Artikel 29-gruppen om databeskyttelse. For mere information se:
www.europa.eu.int/comm/internal_market/privacy/workinggroup_en.htm

Retsgrundlaget

Retsgrundlaget for forordningen er artikel 62 stk. 2a, som handler om standarder og procedurer, som medlemstaterne skal følge ved udøvelse af personkontrol ved unionens ydre grænser. Ole B. Sørensen fremførte, at forslaget hviler på et tyndt retsgrundlag, fordi det ikke direkte omhandler passamarbejde og fordi pas anvendes som identifikationsmiddel i mange andre sammenhænge. Men retsgrundlaget må eventuelt stå sin prøve ved domstolen, sagde han. Om retsgrundlaget sagde repræsentanten fra Kommissionen, at havde det ikke været for den ændring af EF-traktatens artikel 18, som blev indført med Nice-traktaten, så havde Kommissionen valgt den artikel som retsgrundlag⁴. I Nice-traktaten blev det nemlig specificeret, at artikel 18 ikke kan anvendes til bestemmelser vedrørende pas, identitetskort, opholdsbeviser og lignende dokumenter.

I en udtalelse fra Rådets juridiske tjeneste vurderes det dog, at artikel 62 godt kan anvendes som retsgrundlag, fordi forslagets bestemmelserne har direkte relevans for de ydre grænser.

Et andet aspekt, der gør retsgrundlaget interessant, er, at Rådet efter den første maj i år med enstemmighed skal beslutte om forslaget med retsgrundlag i traktatens afsnit om visum, indvandring, asyl og andre politikker skal overgå til den fælles beslutningsprocedure⁵. Det vil betyde, at Europa-Parlamentet får medbestemmelse i stedet for blot at have krav på at blive hørt.

Dansk forbehold

Retsgrundlaget for forslaget er omfattet af de danske forbehold. Derfor deltager Danmark ikke i vedtagelsen af forordningen i Rådet. Men fordi formålet med forordningen er i overensstemmelse med bestemmelserne om udbygning

⁴Ifølge artikel 18 så kan Rådet, hvis en handling er påkrævet i forbindelse med unionsborgerskabet og traktaten ikke indeholder hjemmel hertil, vedtage de fornødne bestemmelser.

⁵Ifølge artikel 62 så skal retsakter vedtages efter fremgangsmåden i artikel 67: "I en overgangsperiode på fem år efter Amsterdam-traktatens ikrafttræden træffer Rådet afgørelse med enstemmighed på forslag af Kommissionen eller på initiativ af en medlemsstat og efter høring af Europa-Parlamentet. Efter denne periode på fem år (...) træffer rådet med enstemmighed og efter høring af Europa-Parlamentet afgørelse med henblik på at få alle eller dele af de områder, der er omhandlet i dette traktatafsnit, underlagt fremgangsmåden i artikel 251" (fælles beslutningsprocedure).

gen af Schengen-reglerne i protokollen om Danmarks stilling⁶, så skal Danmark beslutte, inden for seks måneder efter forordningen er vedtaget i Rådet, om Danmark vil indgå en aftale om at deltage i dette passamarbejde.

Med venlig hilsen

Michala Jessen

⁶Artikel 5 i Protokol om Danmarks stilling: ”Inden for seks måneder efter at Rådet har truffet afgørelse om et forslag om eller initiativ til udbygning af Schengen-reglerne efter bestemmelserne i afsnit IV i traktaten om oprettelse af Det Europæiske Fællesskab, træffer Danmark afgørelse om, hvorvidt det vil gennemføre denne afgørelse i sin nationale lovgivning”.

